

Vasút- korszerűsítés a Balatonnál

Az Észak-Balaton-parti vasútvonal rekonstrukciója során több nyaralótelep állomását felújítják, újjáépítik. Csajág, Káptalanfűred, Balatonalmádi, Alsóörs, Aszód és Zánka vasútállomásán már befejeződött a korszerűsítés és a bővítés. Előrehaladt a révfülöpi állomás korszerűsítése is. A legnagyobb munka az északi part gyógy- és üdülőhelyi központja, Balatonfűred állomásán kezdődött az elmúlt év végén. Az új állomás tervezői figyelembe vették, hogy Tihany forgalma is Balatonfűredet terheli. A 75 millió forintos beruházás során biztosító berendezéssel gazdagodik a fűredi állomás. Az émeletes új főépületben galériával ellátott utasforgalmi csarnokot helyeznek el.

Segít a tsz-szövetség Készülnek az új alapszabályok

A falusi társadalom szinte valamennyi rétegét élénken foglalkoztató témák szerepeltek tegnap a Szeged Járási Városi Tsz-ek és Tsz Csoportok Területi Szövetségének elnökségi ülésén. Többek között már a közeljövőben valamennyi gazdasági közösségnek el kell készítenie új alkotmányát, azaz működési alapszabályát, ügy- és munkarendjét, melyek teljes egészében rögzítik a minőségileg megváltozott termelési viszonyokat. Továbbá hosszú időre lefektetik a szövetkezeti gazdák jogait és kötelezettségeit. Mint az elnökségi ülésen kint, a területi szövetség e munkához is értékes segítséget kíván nyújtani. Eppen a szövetség kezdeményezésére készült el elsőként a tápéi Tiszatáj Tsz alapszabály, ügyrend és munkarend tervezete, melyet bizonyos értelemben mintának is szántak. Ezeket a tervezeteket számos fórumon megvi-

tatták eddig, értékelték hibáit azzal a céllal, hogy ilyen hibákat mások már ne követhessenek el. Továbbá a tegnapi ülésen az elnökség elé terjesztettek egy másik tervezetet is, mely valamennyi gazdasági közösség számára részletes útbaigazítást ad az új alapokmányok kidolgozásához. Az elnökség követelményként állította az új okmányok közérthetőségét a tagság számára. Intézkedik afelől, hogy érvényesüljön a tsz tagjainak gazdasági mivolta. Egyes helyeken például megelőzni szeretnék a közgyűlést. A fontosabb döntéseket csupán küldött közgyűlésekkel akarják szentesíteni. A területi szövetség elnökségének állásfoglalása szerint, ahol a tagság nagy létszáma miatt nincs mód a parlamentáris jogok közgyűléseken való gyakorlására, ott a legfőbb döntési jogot a részközgyűlésekre kell ruházni. A részközgyűlések minden gazda

számára lehetővé teszik a beleszólás jogát. Új elemként szerepel most a dolgozó tagság fizetett szabadságának törvényes biztosítása is, azonban, hogy ki mennyi fizetett szabadságot kaphat, végső fokon helyben, az ügyrendben elfogadott szabályok határozzák meg. Az új alapokmányok kidolgozásánál messzeemenően figyelembe kell venni a tagság véleményét. A tervezeteket elsőként igazgatóság gyűléseken javasolják megvitatni. Ezután pedig brigáderkezelteken kell azokat ismertetni. Majd pedig a javasolt módosítások elvégzése után terjeszthetők törvényerőre emelés céljából a közgyűlés elé. Tájékoztató jelleggel szerepel a tanácskozáson a kedvezőtlen természeti adottságú tsz-ek megkülönböztetett állami támogatásának témája is. E célra — 1968-ra — jelenleg Csongrád megyében összesen mintegy 38 millió forint áll rendelkezésre. A támogatás mértéke körül vannak még tisztázatlan kérdések, egy azonban már tény: azok a tsz-ek számíthatnak legnagyobb állami segítségre, melyek a legtöbb árut juttatják a népgazdaságnak. Számukra úgynevezett tételes árkiegészítést, illetve különféle növények után százalékos árkiegészítést biztosítanak. A jogosult tsz-eket I—IV. kategóriába sorolják, s a besorolási kulcs számával mutatják ki az állami dotáció mértékét.

Az elnökség jóváhagyta a területi szövetség felvételének munkatervét és költségvetését is. 1968-ban 1 millió 155 ezer forinttal gazdálkodik a területi szövetség. Többek között önálló pénzalapot létesítettek arra érdemes termelőszövetkezeti szociálistá brigádok jutalmazására, 35 ezer forintot pedig a legjobb termelési tapasztalatok terjesztésének anyagi kiadásaira biztosítottak. Érdeklétek a jobb munkában a szövetség függetlenített szakembereit, dolgozóit is. A munkabérek felül elérhető jutalmak összege azonban mindenképpen a szövetségbe tartozó tsz-ek gazdasági eredményeinek javulásától függ.

A vállalat és az ár

Az árreform nem fejeződött be január 2-án a kirakatokból ismert árváltozásokkal. A mostani árintézkedés éppen abban különbözik minden korábbi hasonlótól, hogy nemcsak az egyes árak, hanem maga az árrendszer is megváltozott. Az új árrendszer lényege: a kft-fenntartáshoz szükséges élelmiszerek ára ezután is fix. Az alapvető fogyasztási cikkek másik körében olyan maximált árakat alkalmaznak, amelyek csak csökkenhetnek, de a mai szint fölé nem emelkedhetnek. Ezek a cikkek alkotják egyébként az áruforgalom felét. A forgalom másik felébe pedig azok a fogyasztási javak kerültek, amelyek a mindennapi megélhetés, az élet fenntartása szempontjából nem alapvetőek. Ezeknek a cikkeknek az ára a jövőben nem naptári időszakok és központi elhatározások szerint, hanem a kereslet-kínálatnak, a termelési költségek alakulásának megfelelően rugalmasan változik.

A fogyasztási cikkek forgalmának e második felét kitevő termékek nagyobbmértékű áremelkedésétől tart közvéleményünk. „Eddig is voltak nyílt és burkolt árdragítások, de a jövőben ezeknek már senki nem állhat az útjába, hiszen a lovak közé dobták a gyeplőt” — vannak, akik így fogalmaznak meg az új árrendszerrel kapcsolatos aggályukat. A valóság persze az, hogy árpoltikánk változatlanul szocialista, s ennek megfelelően központi szabályozott árpoltika. A cikkek jelentős része (az említett második 50 százalékból 27 százalék) csak a megengedett határási keretek között — egyes esetekben legfeljebb 10 százalékkal — növekedhet (de csökkenhet is) az úgynevezett induló árakhoz képest. A forgalom további 23 százalékát szabadpiaci áron bonyolítják. Ilyen árformában került a zöldség, a gyümölcs és több luxuscikk eddig is értékesítésre. Most ezek köre bizonyos divatárakkal, szőrme-cikkekkal, kozmetikai termékekkel bővült.

Bár a termelő vállalatnak részben anyagi érdeke is fűződik az áremeléshez — hiszen így is növekedhet a nyereség —, mégis korlátozóttak és behatároltak az ilyen törekvések. Az árdragítás elleni garanciák igen szigorúak: kiterjedt állami és társadalmi ellenőrzés, a tisztességtelen módszerrel szerzett nyereség összegét meghaladó pénzbüntetés (a gazdasági bírság) fizetése, a személy szerinti vétkek fegyelmi vagy büntetőjogi felelősségrevonása stb. Minderről már volt többször is szó. Érdemes azonban közelebbről szemügyre venni a vállalatok megnövekedett felelősségét az árpoltikai intézkedésektől.

Az eddigi merev hatósági árrendszerben a vállalatoknak nem volt ármegállapító hatásköre. Minden fogyasztási cikk árát az országos árhatóság hagyta jóvá. Az áralkulációkat viszont a vállalatok készítették, s a minisztérium képtelen volt valamennyit tételesen ellenőrizni. A vállalat viszont, mielőtt megkapta a hatósági bélyegzőt, már nem volt felelős az ártért. Most másképp. A Belkereskedelmi Minisztérium kevesebb, de fontosabb cikkek árainak jóváhagyására összpontosíthatja figyelmét. A termelő vállalat viszont a hatáskörébe utalt ártért és kalkulációért teljes mértékben (anyagilag, büntetőjogiilag) köteles felelősséget vállalni.

A vállalatok többsége — az első tapasztalatok szerint — érzi a felelősséget. Az ipar és a kereskedelem első negyedévi szerződéseikései példál nem volt észlelhető számottevő áremelés az induló árakhoz képest. A termelő vállalatok többsége ma még tartózkodó, s nem él az árváltozás adta lehetőségeikkel. Más vállalatok pedig felfelé és lefelé egyaránt korrigálták az árakat.

Az új, rugalmas árformákat azért hozták létre, hogy a szabályoknak és a gazdasági törvényeknek megfelelően éljenek is velük. Sokfelé ezt napjainkban ellenzik, s az árdragító, a spekuláns bélyegét sütik arra, aki nemcsak csökkenti, hanem esetenként emelni is akarja az árakat. Pedig elsősorban a lakosság által keresett, a piacon pedig hiányzó cikkeknek szükséges akár magasabb árral is kedvet adni, az átlagosnál nagyobb nyereséget biztosítani a termelőnek. Így a termelő vállalatok érdekelteit válnak a gyártás fokozásában, s növelik a termelést, így mérséklődik a hiány az adott cikkből, míg nem a kínálat fokozása zavartalan ellátáshoz, s az árak leszorításához vezet.

Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy mindenekelőtt gazdaságilag — például a verseny fokozásával — célszerű korlátozni a spekulatív áremeléseket. Spekulációs áremelésekre, főként a monopolhelyzetben levő vállalatoknál számíthatunk és azokban a gyártási ágakban, ahol több vállalat tevékenykedik ugyan, de együttes gyártó kapacitásuk kisebb a jelentkező igényeknél. Ilyenkor a kereskedelem fontos feladata, hogy új szállítók felkutatásával, s az importlehetőségek hasznosításával biztosítsa a nagyobb árukínálatot és az árszínvonal leszorítását. Hatékony gazdasági eszközök hiányában kerülnek csak előtérbe a fogyasztói érdeket védő, az árszínvonal stabilitását biztosító adminisztratív és jogi eszközök.

KOVÁCS JÓZSEF

Éjjel a fűrótoronyoknál

Az olajbányászat, az olajkutatás inkább nehéz szolgálat, mint munka. Szolgálat három műszakban, éjjel, nappal, nyáron és télen, kint a szabadban, az acéltoronyoknál. A szigorú rendet ponttra, vesszőre be kell tartani, mert a legkisebb hiba is nagyon súlyos bajjal járhat.

Mínusz 8 fok

A kutatóberendezések egymástól és Szegedtől kilométeres távolságokban dolgoznak, szétszórva. A szegedi közolajfűrészi üzem vezetői, olajmérnökök és geológusok rendkívüli éjszakai ellenőrzésre indultak.

Az erősfényű lámpák nap-pali fénybe vonják az ötvenméteres acéltornyot. A Dieseli-motorok, a kompresszorok teljes erővel dolgoznak. A kivilágított barakkban senkit se találunk. Tenkei Sándor geológus arcáról eltűnik a feszültség.

— Ez a brigád rendben lesz. Az emberek kint vannak a gépnél — mondja.

A torony alsó részén csatog a ponyva. Mínusz 8 fok van, éles szél fúj. A vaslétráról sárgasisakos ember kerül elő.

— Jószerencsét! Jelentem, az Algyő 84-en minden rendben. Hatszáz méter körül járunk, kicseréltük a szerszámot — közli katonásan Gáll Lajos, az ügyeletes fűrómes-ter.

Cél: 2750 méter

Együtt megyünk be újra a barakkba. Megnézzük a naplót is: a berendezés három nanja költözött át a Tiszán túlra. Cél: elérni a 2750 métert. A papíron is előírás szerint állnak az óránként vezetett bejegyzések. Itt tényleg minden rendben van — búcsúzik Tenkei Sándor.

Néhány kilométerrel odébb az Algyő 28-on már nem

forog a fűrófej. Itt a kutatás végénél tartanak — az úgynevezett lyukbefejezésnél. Ez a munka lényegesen nyugodtabb és könnyebb is, mint a fűrés. Lehet, hogy emiatt — a barakkban, a duruzsoló olajkályha mellett két embert találunk. Az egyik bőbiskol. Az ellenőrzés azonban ennél több, „rossz jelek” nem talál. A munkát, a vizsgálatokat időben elvégezték éjszaka is. Tenkei Sándor csak szót tesz az ügyet, a jegyzőkönyv tiszta marad. Az órára pillantok: a mutatók hajnali háromnegyed kettőt jeleznek. Mi már befejeztük, s indulunk vissza Szegedre.

Ital nélkül

Másnap aztán körbeülték az asztalt, hogy beszámolják

Matkó István

Repülő-, ejtőernyős- és lövészklub

Az MHS Csongrád megyei repülőklubja vasárnap taggyűlést tartott Szegeden, a Honvédelem Házában. Ezen részt vett Jánoska Gergely alezredes, a Magyar Honvédelmi Szövetség Csongrád megyei központjának titkára is. A tanácskozás összegezte az MHS repülőklubjának tapasztalatait az elmúlt időszakban. Ezután kimondották az MHS-klub megszűnését és megalakították a Magyar Honvédelmi Szövetség szegedi repülő- és ejtőernyős klubját. Az új klub titkára Bartos Tibor.

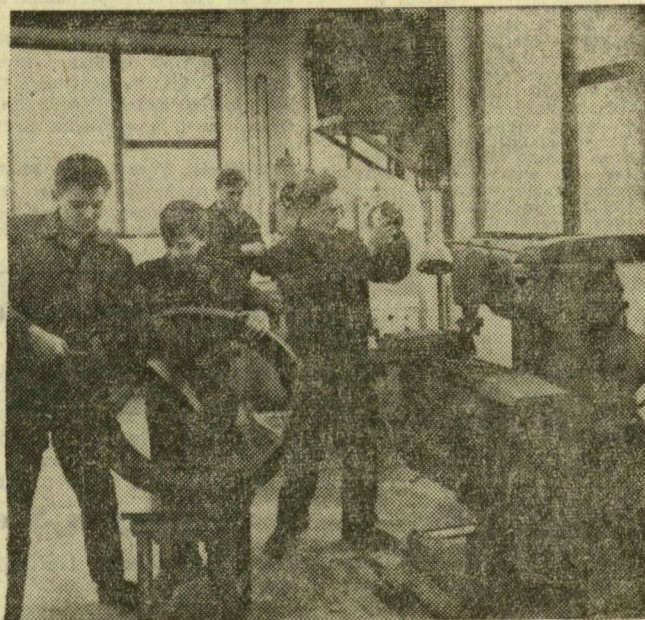
Vasárnap tartották az

MHS Csongrád megyei lövészklubjának záró taggyűlést is. A taggyűlés kimondta az MHS Csongrád megyei lövészklubjának megszűnését. Matolcsi Imre őrnagy, az MHSZ Csongrád megyei központi kiképzési és sportosztályának vezetője bejelentette, hogy a Magyar Honvédelmi Szövetség helyi lövészcsoporthaj eddig már mintegy száz önálló klubot alakítottak a megyében. Szegeden a Móra Ferenc Tsz nevében és patronálásával jött létre az új lövész klub, 42 taggal. A lövészklubban nemcsak a tsz tagjai, hanem az iskolák nevelői és hallgatói, valamint üzemi dolgozók is tevékenykednek. A lövészklub titkára Vida Pál.

A Magyar Honvédelmi Szövetség klubjainak működéséről Jánoska Gergely a következő tájékoztatót adta lapunknak:

— Az MHSZ valamennyi klubja önállóan működik. Ez — egyebek között — azt jelenti, hogy a klubok döntenek a tagok felvételéről, s lényegében a klubtagság teremti meg a működéshez szükséges anyagiakat is. Természetesen az anyagi források felhasználásáról —

a működési szabályzatnak megfelelően — ugyancsak helyileg döntenek. Anyagi források a tagdíjak, s vállalkozhat a klub különféle munkálatok elvégzésére is, például tsz-ben vagy másutt, s az ezekből származó bevételeket szintén a klubélet fejlesztésére fordíthatják.

Küldöttség utazott Cattaróba

A cattarói öbölben fél évszázaddal ezelőtt lezajlott tengerész felkelés évfordulójának megünneplésére — Tito elnök védnöksége alatt — január 31-e és február 2-a között került sor a crna gorai (mon'enegroi) Kotor (Cattaro) városában. Az ünnepségeken hazánkat Vass Henrik, az MSZMP Központi Bizottsága Párttörténeti Intézetének igazgatója és Sitkei Sándor, a cattarói matróz-felkelés egyik magyar részvevője, az MSZMP ráckevei járási pártbizottságának tagja képviseli.

Az új üzem- házban

Az évek óta fejlődő Szegedi szerszámkovács Ktsz. „kinőtte” régi műhelyeit. A szövetkezet ezért — mintegy 13 milliós beruházással — új üzemházat épített a Bajai úton. A korszerű üzemházat a Szegedi Tervező Szövetkezet tervel alapján a Csongrád megyei Állami Építőipari Vállalat építette fel az elmúlt év végére. A szerszámkovács Ktsz. 1967 decemberében megkezdte a városban szétszórta műhelyeiből az átköltözést. Az új szerszámműhelyben már dolgoznak a néhány napja beállított gépek.